

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 368/2022 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen neljänsistä koronarokotteista, kohonneista kuolleisuusluvuista ja varautumisesta syksyn korona-aaltoon

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Pia Kauman /kok näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 368/2022 vp:

Miten syksyn mahdolliseen uuteen korona-aaltoon on varauduttu,

miten hallitus aikoo edetä kevään 2022 poikkeuksellinen ylikuolleisuuden selvittämisessä,

mitä tahoja hallitus voisi kutsua riippumattomaan tutkimusryhmään, jotta kasvaneen ylikuolleisuuden taustalla olevat syyt saataisiin luotettavasti selville ja

milloin neljänsien koronarokotteiden jakelu laajennetaan myös nuoremmille ikäluokille kuin yli 80-vuotiaille?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Koronaviruspandemian jatkuminen edellyttää uusiin epidemia-aaltoihin varautumista ja väestön rokotesuojan ylläpitämistä erityisesti riskiryhmien parissa. Suomen koronaviruspandemian hillintää ohjaa valtioneuvoston hybridistrategia, jonka nojalla sosiaali- ja terveysministeriö on laatinut toimintasuunnitelman tukemaan strategian toimeenpanoa. Ministeriö on kesäkuussa 2022 päivittänyt hybridistrategiaa täydentävän kansallisen covid-19-testaus- ja jäljitysstrategian sekä Suomen covid-19-rokotusstrategian. Ministeriö on ohjeistanut kuntia ja kuntayhtymiä varautumaan mahdolliseen seuraavaan covid-19-epidemia-aaltoon. Sosiaali- ja terveysministeriö teetti keväällä erillisen asiantuntijaselvityksen koronaepidemian syksyn tilanteeseen varautumisesta, ja 54 suositusta työstetään toimenpiteiksi jatkuvasti. Ministeriö on lisäksi laatinut luonnoksen hallituksen esityksestä tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta, joka on lausuntokierroksella 24.7.2022 saakka. Esityksen tavoitteena on ottaa uudelleen käyttöön tartuntatautilain covid-19-tautia koskevia toimivaltuuksia, mikäli covid-19-epidemian torjunta sitä syksyn 2022 aikana edellyttää.

Tilastokeskus julkaisee vuosittain edellisen vuoden kuolemansyytilaston. Kuolemansyiden raportointiin liittyy viiveitä, sillä se perustuu lääkärin kuolintodistuksessa ilmoitamiin tietoihin. Tilastokeskuksen kuolinsyytilasto vuoden 2021 osalta valmistuu vuoden 2022 lopulla. Tilastokeskus on riippumaton tutkimuslaitos, jonka toiminta perustuu Tilastokeskuksesta annettuun lakiin sekä asetukseen. Muutoksia kuolleisuudessa tulisi arvioida pitemmällä aikavälillä ja ikäryhmäkohtaisesti, jolloin voidaan vähentää satunnaisvaihtelun ja väestön ikärakenteen vaikutusta. Suomen

väestön ikärakenteesta johtuen kuolemien määrän arvioidaan lisääntyvän noin 1 000–2 000 kuoleamalla vuosittain. On erittäin tärkeää saada perusteellinen ja pätevä arvio yleisestä kuolleisuuden kasvusta.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) seuraa rekistereiden avulla kuolemien määrää henkilöillä, joilla oli edeltävän kuukauden aikana todettu laboratoriovarmistettu covid-19-infektio. Tällä päättelyllä ei kuitenkaan voida varmistua siitä, että koronatartuntaan liitetyn kuoleman syy on ollut covid-19-tauti ja siksi lääkärin kuolintodistuksiin perustuva tilastotieto on luotettavampaa. Keväällä 2022 THL on havainnut, että koronatartuntaan liitettyjen kuolemien lukumäärä on noussut aiempiin epidemia-aaltoihin verrattuna. Samaan aikaan kuolleiden osuus kaikista tartunnan saaneista on laskenut, koska tartuntoja on havaittu paljon myös rokotetuilla, joille rokote antaa suojaa vakavalta taudilta ja kuolemalta. Kuoleman riski on ollut suurin yli 80-vuotiailla, erityisesti rokottamattomilla. Suomessa raportoitiin korkea kuolleisuus koronainfektioon erityisesti maaliskuuhun. Vaikka eri EU-maiden (sekä Ison-Britannian, Norjan ja Sveitsin) tilastoinnissa lienee eroja, on yleinen havainto se, että tuossa vaiheessa useimmissa valtioissa, joihin Suomen tilannetta on perusteltua verrata, vastaava korkean kuolleisuuden vaihe oli 2–3 kuukautta aikaisemmin, esimerkiksi Saksassa joulukuussa 2021, jolloin epidemian viimeisin aalto ei ollut laajana vielä saavuttanut Suomea. Koronaviruspandemian vaikutuksista kokonaiskuolleisuuteen tarvitaan lisää tutkimustietoa. Suomessa on käynnissä lukuisia tutkimuksia ja selvityksiä, joiden kohteina ovat covid-19-epidemian vaikutukset Suomessa väestön terveydentilaan, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmään sekä kuolleisuuteen. Sosiaali- ja terveysministeriön toimeksiannosta THL yhdessä Tilastokeskuksen kanssa tulee jatkossa arvioimaan vielä tarkemmin kevään 2022 korkean koronakuolleisuuden syitä.

Tartuntatautilain 44 §:n mukaisesti THL ohjaa kansallisen rokotusohjelman ja muiden yleisten rokotusten toimeenpanoa, seuraa niiden toteutumista ja vaikutuksia sekä tekee tutkimustyötä ja ehdotuksia kansallisen rokotusohjelman kehittämiseksi. THL ja sen asettama Kansallinen rokotusasiainkuvitusryhmä seuraavat covid-19-rokotteiden tehosta ja vaikuttavuudesta eri väestöryhmissä kertyvää kansallista ja kansainvälistä seuranta- ja tutkimustietoa. THL antoi ensimmäisen suosituksen neljänsistä rokoteannoksista joulukuussa 2021 immuunipuutteisille, minkä jälkeen THL on laajentanut suosituksen kohderyhmää vaiheittain. Tällä hetkellä THL suosittelee neljättä rokotetta 12 vuotta täyttäneille vakavasti immuunipuutteisille, 80 vuotta täyttäneille, iäkkäiden hoivakodeissa asuville ja iäkkäille, jotka ovat järjestetyn kotihoidon tai omaishoidon piirissä sekä muillekin iäkkäille, joiden terveys ja toimintakyky ovat vastaavasti heikentyneet ja jotka eivät pärjää yksin kotona, sekä riskiryhmiin kuuluville 70–79-vuotiaille. THL on ennakoanut, että se tulee loppukesästä 2022 edelleen laajentamaan suositustaan neljänsistä rokoteannoksista vaiheittain siten, että suosituksen piiriin tulevat kaikki yli 60-vuotta täyttäneet sekä ne 12–59-vuotiaat, jotka kuuluvat vakavan koronavirustaudin riskiryhmiin. THL:n suositus perustuu koronaepidemian ajantasaiseen vaiheeseen sekä tutkimustietoon tällä hetkellä käytettävissä olevien rokotteiden suojatehosta.

Helsingissä 20.7.2022

Perhe- ja peruspalveluministeri Aki Lindén